Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 9 декабрь, 1975 шу. ● № 147 (5218). ● Мах 2 кеп.

ЛЕНИНСКИ НАЬКЪАГIА—КОММУНИЗМАГА

Вай мехко толамца кхоачашьо нйсларга пятилетка.

Коммунисташ, берригга ныаьгаьгкхой баха ма-боагIарга ваькъабаха кийчуш ба тохкамех чакхъяьнна советски хапкъа аванГард йолчу, историческин котлованаш эхара из сверцагIдоанкхашн вашIтIехдовиккаш йолча ленинскин парте XXV съезда. Дерригача хапкъа юкъара политическин къьлгеламан эьннар айдаларо, социалистическа яь чIоагIа яржаро Iалаьмате дика хьаГойт болхлой класс, колхозан эьхарой, интеллигенции, СССР хапкой вежарашка бола берига дезаьаш коммунизма вдеиша тошаме хилар. ГIув хьамсарча партена гонатьа ваьастарпурбоаьдиш кхотабаьр, цун чуркн арахьарс политика цар цхьан дегара болаш хьаллоацаьш хилар.

Уж историческин рубеже вартан хатьаьм вахара эьхара воорзIаламеГа дола дешаш ьоастадаьдеш уж деношка КПСС Центральн Комитета Пленумон СССР Лакхезьарчуо Совета IV сессен.

Пленумо ладийгIар ЦК Генеральн секретара нов. Л. И. Брежнева арГIаьрча КПСС XXV съезда дешаш хьаьхьаьх ьаьо доклада. ЧIоагIаьлй съезда ден уж тайпара порядок:

1) КПСС Центральн Комитета отчетн чурча а арахьара а политика дахььера парте арГIаьрга декхарашн — докладчик КПСС ЦК Генеральн секретарь нов. Л. И. Брежнев.

2) КПСС Центральн Ревизионин комиссе отчет — докладчик Ревизионин комиссе председатель нов. Г. Ф. Сизов.

3) 1976 — 1980 шерашка СССР Хапкъа боахам дегIаьболабара керттера поставаш — докладчик СССР Министрий Совета Председатель нов. А. Н. Косыгин.

4) Парте Центральн органаш харжар.

КПСС XXV съезде бохйтачу делегатий боарам оттабар — парте 3000 чеменарга цхьа делегат, цхьа ишта, КПСС Уставо ма-яхкара, съезде бохйта делегаташ харжара порядок ньаьстайр.

КПСС ЦК Пленумо йийца а йийца керттерча ьаьстарчо 1976 шера СССР хапкъа боахам дегIаьболабара Паччахьалкхен планен 1976 шера СССР Паччахьалкхен бюджетен проекташ, СССР Лакхезьарчуо Совета сессе уж ювца дIечу а луш.

Пленумо Iаьхха ьсамаьр дIр новкъостча Л. И. Брежнева. Цо массе оагIонгахьарен кIоарген анализ йир СССР хапкъа боахам нйсларга пятилетке дегIаьболабара керттерча итогий, парте социально-экономическин пIулахкий керттерга декхарашн бахьанаьр. Коммунизма материально-техническин база белгалдаьлар. Коммунизма материально-техническин база а, советски общество массе, тайпара социально-экономическин дегIаьболабара а принципиальн лоарIхан болаш йола новкъосташ Л. И. Брежнева хьаьмьалларг положенешн выводаш берригаш мутIаьлча эьхтиннар Дарвацар КПСС Центральн Комитето.

Новкъосташ Л. И. Брежневе белгалдаьнхар, вай хапкъ боахама планаш Коммунистическин партен Советски паччахьалкхенон йIаьхьхача хана де лерхIачунга эьхенна болгга. 1976 шера йолча экономикан дерриг доаькъоьш тешаьнна дегIаьдолаьдеIгIа, мехка Iилма - техникин потенциал а цу: обороноспособность а тIегIерга чIоагIаьлгIа Iалашдуг, хапкъ хьал-торг лоарIга йийца лерхI. 1976 шера СССР хьаман доход 5,4 процент лаьхлургъ. Паччахьалкхен капиталовложенеш 5,1 процент а луш 102,5 милиард сомагга дIаькхоачарГъ. Плане тIе нъьсьстга лерхI машиностроени, металлургии, доагоца - энергетическин комплекс, химическин, йIагачен хьачкин промышленность сихха дегIаьйовпаьлгга. Юрта боахамах ца чIоагIгIарга керда де дезаьраш белгалдаьнд.

Партийин организацеш декхарийла я беттийн изарталийн заденеш, бIаьрчаьна шера план ханал хьалха кхоачашьра, балха хьокхамашца духхала меттеп, дикама а тоадара кьахьоге коллективаш оарцIагIьаьгга. Ньа юкъе дахьоаьцарийн беркате инициатива — встречни планаьш социалистическин декхарашн тIаэцIагга хьаьл а лоацаьш.

Чаьхйоалаш латтача пятилетка нтогаш ювцаш, новкъоста Л. И. Брежнева аьлар: «Керттердар латт, — цо тешаеьш дуец вахаро ше а, — нйсларга пятилетке экономикин дегIаьхара керттера постамашн характерн КПСС XXIV съезда линегIа, вай экономикин политика принципиальн установкаегIа йиэца ма-боагIарга хилараьх. Вай дика гIа бакъкхьб дIаьхьалгаш. Нагаьла санна общественнин производства абсолютни тIаьхийтIарг масштабаш йийца, тIаьккха вай нйсларга пятилетке вай мехка нсторе чуъь дикагIьр я. Вай Дьйко. кхы а йIаьхетIа, кхы а ниэ болашагIа хиннай. Советски наьха вахар дикагIа хиннад. ХIаьта из парте балха тIеьбоца мах бар.

Пха шера промышленнин продукце боарам 43 процент лакхбеннаб. Дикка дукхагIа хьаду металл, доагор, машиназ, оборудованн, минеральн удобреннеш. Эргаьнкхе товор структура. Лакхлу вай индустре Iилма - техникин боарам эффективности. БархIаларIча пятилетке кхъьгаьрга оварле лакхьара чотах тIаьккийта промышленнин продукци ерригга я 73 процент мара ца хиннача нйсларга пятилетке 84 процент хилар.

Юрта боахам дегIаьболабара бахьанаьр пя шера дIадахийтад 131 миллиард сом — бархIаларга пятилетке дахийтачу 49 миллиард сом дукхагIа. Шерарча масштабашца чаккхе боахам эьнар отрасле механизаций хьимизаций елга, лаьтташца ю мелиорации. Юхаьйза Iаьне а, хаоттама вочаьхьаьлгга юхасоцIаьлаьнар ца юрта боахам дегIаьхьигга. Шера юкъъара лаьрхIача лаьттащарчен хьайбаьн продукце боарам БархIаларIйа пятилетке хиннарчуца нийсбечуо 10 миллиард сома маьха лакхбеларг.

Промышленностен юрта боахамен толамаша хьаьхийтар хапкъа вахара материальнин культуринн бIаьрам лакхбена эьша чIоагIа база. Чуловацаш шорагIен бустамгстемаеш пайда дикагIа эцар — хIаьнз юртарча кьлъьеГашоша лаьлачча хьеьа а, юртбоахама органий, хIара колхозен совхозан гIулакхий мах бара а эгIара керттердар. «Совхозельэтехникацца, кхаьчо организацеш цIьна колхозаштен совхозаштен агрохимическин инженерно - техническин гIулакхг даре система нийсье, селекцин фу леладеларг, юрта боахама эффективность айийра декхар иэоачаьдеГа Iалашдеш йола ергIаг звеньйн хIанзарча боарам тIе йоахаш вйе эьаш я юрта боахама Министерстено.

Еза-йоиха индустри дегIаьхулара тамплш лакхьа а лоаттаеш, ишта сихха дегIаьхулаьнза ярташ кхачаьн йIаьн промышленность а, культурно-бытовой гIулакхаьта пIархIа товарашн («Б» группа) хьаьлу производство, дикза гIулакхгаш чакхдеза деза цар болх дIаэо товабера.

Отчетно - хоржамий партийн собраниешен конференциешен IаьнгIа коммунисташа самокритично мах бу шоай гIулакхгех хьаьхинхийр, производства эффективность лакхье, экономика интенсивнийГа дегIаьхулаьра наьхьа тIа якхха аьнна парте хьалхашка оттадь декхар толаместIа кхоачашдарга торонашн кхоачамашн хьагучадоах. Из массе оагIорахьара хьаллаца деза.

Парте экономически политика дешаьх наьца КПСС XXIV съездо, ЦК Пленумашца, ньа Iаьхьта а дуккха хIама де деза юртбоахама шера чоалаьне хьалаш баьхьн эьтта хьалошаш дIаэкара. Ахархой декхар да бIаьсханга дика кийчбалар, поа соцIадара, удобреннеш Iоэвра а юкъъехьара а. дIаэдуо фу кийчдара, машиннотракторин парка ремонт ярга кьаьстта теркам тIа а бохийташ. Ценхашта экзамен пца сеаэ бе керттердар фермашка хьайбаьца Iа доаькхийга Iалашде, хьаьбай продуктивность лакхье еза болх хьайбаьш пеладерашш.

Балха лоархIаьлагIарга участок — ялаташ боахам дегIаьхулара. ЛоархIаьне да ма-могга дукхагIа уйла, иэзаш. Материальн ресурсеш цунна тIаьрзаяр. 1976 шера керда гIа бакхкаэза баргбаш хIар дукхагIа дакхьяргаьхь. Нагаьла санна дикка бохьа. Хьуьхьам лакхбергболча дерригача кхоачаьчех пайда йийца, тIаьхьа хьалаша йийш тулийтача иэттигашка яьаташ дIадуургдола лаьтташ дукхагIа а хилийтача цу тайпара декхар хийца кхоачашдулургда. Иштта дукхагIа деха дезаш да БаьвдIаьрраш, коррططаш, шекара сеьвкаш. Тешшаме лакха хьувькъм изебара лаьттаеш ма-могга дикагIа пайда эца боагIа.

Хапкъа хьал-торг лакхьар дуьхьа дIаэо а лерргIа чакхбаха беза юрта боахама интенсификаци яра тIаьбарзабо ниьсьа. ЧIоагIа дегIаьдена экономикка дакъа цунах дара плана боараме чоагIаье еза юрта боахама материально - техническин база. ЧIоагIа пятилетке дахийтачу 49 миллиард сом дукхагIа. Шерарча масштабашца чакхъяьнна боахам эьнар отрасле механизаций хьимизаций елга, лаьтташца ю мелиорации. Юхаьйза Iаьне а, хаоттама вочаьхьаьлгга юхасоцIаьлаьнар ца юрта боахам дегIаьхьигга. Шера юкъъара лаьрхIача лаьттащарчен хьайбаьн продукце боарам БархIаларIйа пятилетке хиннарчуца нийсбечуо 10 миллиард сома маьха лакхбеларг.

Промышленностен юрта боахамен толамаша хьаьхийтар хапкъа вахара материальнин культуринн бIаьрам лакхбена эьша чIоагIа база. Чуловацаш шорагIен бустамгстемаеш пайда дикагIа эцар — хIаьнз юртарча кьлъьеГашоша лаьлачча хьеьа а, юртбоахама органий, хIара колхозен совхозан гIулакхий мах бара а эгIара керттердар. «Совхозельэтехникацца, кхаьчо организацеш цIьна колхозаштен совхозаштен агрохимическин инженерно - техническин гIулакхг даре система нийсье, селекцин фу леладеларг, юрта боахама эффективность айийра декхар иэоачаьдеГа Iалашдеш йола ергIаг звеньйн хIанзарча боарам тIе йоахаш вйе эьаш я юрта боахама Министерстено.

Еза-йоиха индустри дегIаьхулара тамплш лакхьа а лоаттаеш, ишта сихха дегIаьхулаьнза ярташ кхачаьн йIаьн промышленность а, культурно-бытовой гIулакхаьта пIархIа товарашн («Б» группа) хьаьлу производство, дикза гIулакхгаш чакхдеза деза цар болх дIаэо товабера.

Отчетно - хоржамий партийн собраниешен конференциешен IаьнгIа коммунисташа самокритично мах бу шоай гIулакхгех хьаьхинхийр, производства эффективность лакхье, экономика интенсивнийГа дегIаьхулара наьхьа тIа якхха аьнна парте хьалхашка оттадь декхар толаместIа кхоачашдарга торонашн кхоачамашн хьагучадоах. Из массе оагIорахьара хьаллаца деза.

Парте экономически политика дешаьх наьца КПСС XXIV съездо, ЦК Пленумашца, ньа арахецарГъ коллективо. Къьхьегама оварле лакхьара план 110,4 процент, пайда бара план — 111 процент кхоачашьвй, продукцера дIаэодар 3,7 процент кIеэаттаьл.

НйсларГа пятилетке шерашка 10 миллион книжкаш брошюраш арахийца полиграфисташ.

НйсларГа пятилетке план кхоачашьчеча тIеэдика толамаш дахьах коммунистическа кхъьхьегама ударишкаш решенешка, новкъоста Л. И. Брежнева дахьа пIамьалашка белгалъьлр производства эффективность айийрйола наьхьаш. Центральн Комитета декабрьскин (1975 ш.) Пленумо къьхьегга белгалдаьнкхар бедалаэн материалехь, энергех, балха низах, производственни фондех дас санна, хьурчат дешаьш пайда йийца пархIаьш йола экономе режим чоагIаьнга ярг ца хилар.

Экономин экономикен — цхьа бахьан доацаш дIаэ уж шин дешш цхьан оелан тIаьрзаьш доагIаш хилар. Мехка рузькъ мел дукха дале а, хапкъа боахама масштабашн советски наьха энтузиазмен меп йоихха оа а, экономика тоаде дегIаьхара бола тешам хила а хиннай, хург а я хIокн бара гонзал. Вложенеш хIара сом, ньаьтехана хIара сальст, продукце хIара тоин иййса пархIаьн цунах пайда дикагIа эцарн, доал доацашн хьурчат доацашн йола мострнш оаларгга денз цIеньйъ дIаэкар — из да вай партийн декхар. ХIама ьаьчча вай кхоьм бу вайна, коммунистаьга. эгIара дезагIа доаьчх хIамай дуьхьа — Даьхен рузькьн низн айбар, хапкъа хьал-торг лакхьар, цун хIама тоаделийтар дуьхьа.

Пленуме белгалдаькхар жарраш бакха дисциплина йолаш, доагIар дIаэза хьадехьаш, шийна тIаьдийлаьчча гIулакхга хьапкъа хIарваьар белгхтокхаьн болаш тIилар поэтийнаьстаьн доагIа. В. И. Ленин цIьа ньа Iийнаьвад «дисциплинен самодисциплинен хьаьрга, массаьхьаьн массе меттен организационность, порядок, корта бола тIулакхгаш чIоагIдарга шин кулг вIашка ца дуллаш болх бакъаь барг ца хилар. Уж ленинскин дешаш шоай дIаэоха гIулакхгаш чаьх дахарга бола хьехам бе массанна а, станонна хьалхашка латтача болхлочунгIарга ваьвина мийнчарга кхачашца.

Вай обществе кхьаьста поархIаьне я планаш дисциплинай. Массанна а хоо, план социалистическин хапкъа боахам боарраме дегIаьхара лардийн пайда йийца. ЦкъаьйгIа планеГIа из дикъа лелаторгдиг, нагаьхьа санна из аьнзан поарзаргIа ца йоаьйийтаьн кхоачашьеш хилараьх. Хапкъете а, масала, соатка 6 процент йотча предприяттеш кхоачашьгIаьгр проидуцциен реализаци яра планаш. Из бакъстта поархIаьне да поарзаргIа поставкаэта декхарашн дизза кхоачашдар.

Парте кулгалдеча кадрашшара хьадех хапкъа хьалхашара декхар чIоагIга кхетадеш хуьгга, критика нийса, поарзаргIа хьасалг тIаьцца. Дисциплина, корта бола гIулакхгаш. Бехтонхаьн минцитаьвца, балхца ладаьбча творческин инициатива цьна тарбеш хила беза. Балха ленинскин, боьхьонца йола партийн стила поархIаьне дахьа да кулгалдарга дерригача боарамашца хилараьх Баргбоаца, торонаш хьагучаьхгара а ворда хьаьллалуш яьст пайда эцарга а хадаьнза тIаьбарзабо хьара керда торонашн хьелаьр позитивнин масалаша юкъе Пленуме белгалдаьхар Малхбузьеьчарча СибаргIен доагора ресурсеш сихха пайда эцилга. Цу опыто йийш хулийт хапкъа боахама кхьча доаькъошца я ца кхоьга санна, иштта дIаэхийта ресурсеш кхаьн поэтийнаьн

АТЕИСТ—ПАРТЕ ДЕНАЛ ДОЛА БІУХО

Керттердар теркал а дешт

Парте Нохч-Ґіалґіай обкома Х-чен КПСС Малгобеккеи горкома XII-чен пленумий решенин хьоаиаш а еш городской партийни организацеи дукхаґіа теркам тІа яхийта кІиий кхьаьгаьмхошта патриотически, интернациональни атеистически кхетам балаве дешашта. Іилма-атеистически пропаґанда яра кадраш хьалхеєрг.

Уж деиаш цкха санна дукхаза а дайіца КПСС горкома бюро заседанешка. «КПСС XXIV-ча съездеи парте Нохч-Ґіалґіай обкома Х-на пленумеи решенеиа ґІа ма-дехчаза кІейно-политически болх тоабаза» яхача КПСС горкома «IV-ча пленум. «Белоруссеи партийна организацеи идеологически кадраш хьаьжаьдеи парна кхетам балаве балахх» яха соцан хьоачашбаиа городской партийни организацеиа хьалхеєрг латтар декларацІІ» яхача районна партийни актива собране, иштта кхьчаьхь. Цига кІоарстта анализ яьй кхьаьгаьмхошта коммунистически, кьаьстта атеистически интернациональни кхетам балаве дешашта, белгалдаьхьаьх ну балха тІа пиІсачу доала хьоачамбаьдаьлаш, хьоастадаьла ґІаІхо де дозаьаьн.

КПСС горкомен районна епрґача партийни организацешкеи вІашаґІ а елха болх беш а атеистически балха советаш. НухчаґІйолча партийни организацей партсобранешкеи парткомий, партбюрой заседанешкеи хан-хаиаєьха дуаьа тІаттадеи Іилма-атеистически пропаґанда яра дешашта. Буруь деттача балаве хьаьжаьдеи. Вознесенски газ чаккІойахча завода, «Аьлдиинутский» совхоза, «Малгобекскийть» НГДУ санна йолчу партийни организацешка массазара ґІулакх а хиина дІаттаде кхаьлаьхьи сценаьлисташ болх ца кхочушдиначу шоаи ну балха хьоке лаьцача даьхьах йолча отчеташка лаьарІІаґІаьта.

Уьх тІехьаьжа массеєх цесца беворигаи ґІаІна бин яьшна болх ца кхаьгаьхоошен нижненефтехнически бохлошен хьинаве даькъа доаиа районна кхьаьгаьмхоштен бахача тоаиа хьаьжаьдеи ґІулакхаьгаьтаьстическеи кхетам балаве. Іолча юкъе. Аьлха КПСС горкома докладчикийн лекторийн гочпаиа юкъеъвоаґІа 90 совІІа сеттаьрах 12 саг ґІаґІлаґІийн нохчийн кхаьмсаьр болх лаьх ба. ХІаьта пацех тхьаьвие республикаьнчи политически дешаьра ґІаґІа лекторий-атеистий курсеш чуторІаьлаьхьаьй. Атеистически интернациональни кхетам балаве балаха проблемаш Іомаіо партийни комсомольскийн дешаьра системаьн юкъеъвоаґІаьа 800 совІІа саго. Уж шоаи а дукхаґІаьрчаьн агитатоашкеи политинформаторийн ба.

Идеологически балха доаръхІаме дакъа а хиина дІаттаґІ пропаґандашта лаьх бахьна ґІа а уьхаи кхьаьгаьмхошта хьалхІийна дыиа дукхаьаеи хьаьлаьхьа ґІулакх темаеьн лекцеш ешнера, беседаеш чаккІоьхьилга. Цу моґІа яІаиґІаХетаґаьлка шоай лаьцуґІаьрашта меґІаьхьу, пропаґандисташ, цаицара бувзІаьмаш чІоаґІау. Дуьхьал уьх тІехьаьрча хьаь шера атеистически интернационалистическеи кІеи кхетам балаера темаех йийна лекцеш докладаьлаьхьа хьаьгаьрІаьхьаьй, кьаьстамхошца чаккъьаьккхий Я ваьр совІІа беседа. Царех ґІаґІлаґІийн нохчийн метаьлла 1200 беседа йьй.

Пулакх кІоарґта довзаьй, моттигерча материалех дикка пайда а эшаи каст - каста кхьаьгаьмхошта хьалхашка кхьаьмаьр деи хуьл пропаґандисташ А. А. Плиев, Т. А. Тебоев, М. М. Нашхоев, М. Долтмурзиев, З. Г. Цечоев, иштта кхьаьбаьрІ.

Парте горкомо, юхььаьнаьрча партийни организацеиа пропаґандистаьн агитаторашца текхарийла бу атеистически интернациональни темаез йоьсу шоай лекцешкеи беседашкеи теоретически проблемаш ґІеттаьрзА совІІа дукхаьаеи лар моґІаьрчаьн ґІулакх ґІаґІ моґІаьрчаьн ґІулакх ґІаґІ моґІаьрчаьн ґІулакх ґІаґІ

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ

Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета торговлен обществении кхачамаш дешаштча йолча массаэрча хоимисе тежад Грозненски районе торговлен обществении кхачамаш Гіалгіа малагіа хьаьл тіа ца, иза дош цай заседане дийцйад.

Комиссе белгалдаьккхар 83,3 эзар сет ваханна Грозненски районе районе баьвча наха ди-кагіа торговли гіулакх дахьи обществении кхача хьилйтаран белгалдаре болх беш хилар. Керарча церера товаробооротан план хьоьчалъеш я. Иштта Іалавийдаь пятилетка лиъ шера планашъ кхоачашъеларг, хіаьта ди гіулакхана тешиъаме лаьрг йолг Іулакчана пхе шера планан голаме кхоачашъерг.

Цунна цхьана комиссе белгалдоккх, бахача наьна ваьнна гіаьвзийна Іалаштдан, фондашъ ца хьежжа діахецан товаранш. Советски торговле бокъонгаш тешхьо, тарахьаш нийса уьмаш, пайдешта доагіар нийса оьчу телан. Оттаьнна ханашка хьежжа а йоагігаьча моттигашка а долхьо корта бохо малярашъ.

Иштта уйла тіаьнхйиташ тоьгіан болхлой хьахаржарна, баьхьан тіа діанийебаьра, царна кхетам бакъаран дешаштча.

Продовольственни а товаранш дохкачу цхьаьлолча тиъаштка дуккагіойлча хана холодильник оборудованин болх беш хилаш, из баьвьан долиъ ахкин замалаьхьа дуккагіпурий продукташ йохкинга кан-ханнаьца віаштіелъдалац.

Іан замалаьхьа болх бергбаьлаш кайчьаьнчу торговлен обществении кхачанан цхьаьлолча предприятеш.

Хіанз болх беш йолча торговли сете гонаьхьара территорен цхьаьла яьхьаш.

Иньаьхчча хана уйла тіа на йохийташ хиннад районе торговлен предприятеш материально-техникеран база товаргаьнна дешаш.

Промтоварашца продтоварашца доаттадара складской помещеш тоьхьан, йолаш йола складаш воча хьаьл тіа я.

Геттара кіезнга шеолу районе торговлен предприятеш сеца.

Торговлен предприятеш хьаьлолча Іалаштдеш дезаш йолча республика йорта бохамаш министерствен Респотребсоюзин из болх ведал делабу.

Комиссе Грозненски районе уйла тіаерзийр районе баьхьа наха дешъ дола торговли гіулакхаш оилйитарг дешъ тоадаьлаьрг на хиларг.

Комиссе могадийр торговле прогрессивни формашъ хьахъ-гамхошца дечъ торговли гіулакхан эффективность дахьерг болх методашъ юкъеьхьаьлъ мероприятеш цхьаьлаьр, эчаьнча ассортименташ болх товаранашъ ца-хиннаьца торгов сете тіеъаштка а фондашъ мах бина предприятешца планаьла екъаьлъ а Іалаштдан, советски торговле правилаш тедхеваьшца, тарахьаш нийса ца тоьхьаьлъ юъалоагіа ахча нийса ца на теларшца хоалдмоболлаш къъаьлъ доаттабелдан.

Райпоне Респотребсоюзин могадийр хьаьрнина бен болх болх тоьбелга, йар общеобразовательнин культурнин боарм лакхбелга.

Грозненски районна могадийр укх лоашъ хана ца-холодильник оборудованеш ца Іалаштдела, Іан замалаьхьа болх бергбоьлаш тиъкаш кайчьаьлга, мах беш мел йолг моттигаш ца тоьхьаьлъ а, цакача санитарни хьал тіа оттаелга а, товаранш цоаг ханнаьца Іаьвзардола гіулакх лелга.

Юрта боахама Министерствен Респотребсоюзан сихха къеставе леа торговли предприятеш хьаьлъара дешаш.

Къахьаргаьчий депутатийн Грозненски районин Совета исполком райбеспоькомен моттигерча Советийн торговлен обществении кхачанан дешаштча йолча массаэрча комиссеца тіаьхьоьмаш ЧІоргІаІа доаттабелда корта йолу малярашъ дохкарга, оттадаь торговли маьхан нийса лелдарг, исполкомен массаэрча комиссейн заседанашъ кист-каста дуйца ца цар балха деладаь, бахача наха торговли гіулакх лелга дикагіа віаштіелъдоькхорлла.

КЪОНА КОММУНИСТ

Йоккхача зала чу латтача истолаш тіа даа хіама Іоттадеш боаьхк къона ккалнах. Кадай лела уж. Царна ашъе белгалдикагіа гіулакх дуйлу дитъкъача, лаккача дегіаьра йолча йоІа. Из я Джантаева Хабира.

Диъ шу хьалца ше школа йнстеньккха ера из уклеза, Серноводскерча санаторе-курорте балха. «Фу дудургІа дуца, фу де аргда ну йийнгаг?» — аьнна хетар цох кулле болхдоцца. Моллаг'ноа иштта хетаргдолаш из ду ханна кхеле хиннаьца Хабира. «Миштаьхьаргда вай ер» аьнча санна ниъткъа Діаййар из балха.

Юхььанца иьхьгІаш діайоьхаш, ший цепъеш хилар из. Хьаькъашта аланца йолча цунна йолча хіама карагІаделадар. Баьхьа ше дер, кіезнга марта ца дойя а, цІена, кхіъно іоха кулг тоха ца деза дора по.

Цхьа хи яьнначу ґІолла из вуш хиннаьца шеф-повара Фефанова Мария Алексеевнаца «цох цІена болхло» хургьа аьлар Джантаевах. Іаьлат аланзар из.

Балхаца хьаьхашта яьнначу тіехьаІга Хабира официантхалла отгайр. АІта баьвар цунна из болх. Хіаьта по гіулакх ца дезаш хиннаьрг моллаГІа болх ная а баьдар. Уж бар цхьаьна лазарш дола унахой. Кіезнга халахетар хилча а сихен ґІоагІен эгІазболк уж. Хіаьта из дарба хьаьрг новкъа ма-доалий. Из дерриг кхетаде дезар Хабирай. Цо из кхета а дир...

— Йоі, хьаьл уклаза, — аІа, ТІайийжар из цхьан йоккхача саге. — Ер Іа сона деза дуйл дерстъ дар ший да. Ер ший ер. Со дийкка лазар хинна я, ґІийлачунца хувца сона ер, — аьлар цо.

—Хьона дезза тайна лаьхьарг да укх сахьата, хьо ерзи ший. Эхь а да хеташ, хьаьла еаш шоашта дезар, — аьнна, цунна цхьаьхцкара оаркхий а йина, ТІаьнхар Хабира. Сиха юхьера из, хийца дуйх дахьаш. — Ер да хьона Іа маяхкара, ґІоза дуалла Іа, — безаме ела а кьежа, діаьхар из.

— Эдзел долиш, ґІулакхаш йоІ я из. Самукъадоал са из симатъгІа йолчу хіама, — яьхьа дуллар ну йоккхача сагаца цхьаьн истола тіа яґІаьа воьх хьаьлеаго.

Предложенейн жалобайн кіиъжа іа дукха да цунна баркал яхаьл лаь йоазоьл. «Ерриг официантхашъ цунна тара, из саина хіама еаьр аьнна яьзу парех цхьаьне тіа».

Цу тіа ма-дувшарга, Хабирайна тара хіла а ґІер ахьаьбола официантхашъ, къаьстта по хьехьаг лун бола къонаьбараш. Царех иа Сулеймановна Мая я. Иштта я Осланова Рая а.

— Тха Хабира дуьхьал цхьа официантхаьа хинна Іан. Из йолчу общественнийца а я, — аьлар диетмедсестрах Копейкина Тамара Павловнас. — Цхьаьнца а санаторе-курорте ший дола дола общественнийгІулакх ца дакъа ца лоацаш чаккалаьн. Из хІанзалца тха комсомольскин организацен секретарь хинбай.

— Хіанз діаьхьа хоржамашъ хулаш Суженский райсовета депутатаца кандидат оттаевца хана тха болллоца эттара хьаьлца цін аьнцкар Джантаевай, шевар раьза волаш депутатала а хержар. Тешаме, шийна тіаьлдела ґІулакх чаккалаьхьа ґІерташ саг я из, — иштта дуьш цох Копейкинас.

Производственни болх барвал соврІа, Джантаевай кхув ший депутатски лекхарш, хержаргІо чаккаьлн хоарнадле а. Из ґІулакхоьр Мария Алексеевнас «цох цІена болхло» хургьа аьлар Джантаевах. Іаьлат аланзар из.

Балхаца хьаьхашта яьнначу тіехьаІга Хабира официантхалла отгайр. АІта баьвар цунна из болх. Хіаьта по гіулакх ца дезаш хиннаьрг моллаГІа болх ная а баьдар. Уж бар цхьаьна лазарш дола унахой. Кіезнга халахетар хилча а сихен ґІоагІен эгІазболк уж. Хіаьта из дарба хьаьрг новкъа ма-доалий. Из дерриг кхетаде дезар Хабирай. Цо из кхета а дир...

— Йоі, хьаьл уклаза, — аІа, ТІайийжар из цхьан йоккхача саге. — Ер Іа сона деза дуйл дерстъ дар ший да. Ер ший ер. Со дийкка лазар хинна я, ґІийлачунца хувца сона ер, — аьлар цо.

—Хьона дезза тайна лаьхьарг да укх сахьата, хьо ерзи ший. Эхь а да хеташ, хьаьла еаш шоашта дезар, — аьнна, цунна цхьаьхцкара оаркхий а йина, ТІаьнхар Хабира. Сиха юхьера из, хийца дуйх дахьаш. — Ер да хьона Іа маяхкара, ґІоза дуалла Іа, — безаме ела а кьежа, діаьхар из.

— Эдзел долиш, ґІулакхаш йоІ я из. Самукъадоал са из симатъгІа йолчу хіама, — яьхьа дуллар ну йоккхача сагаца цхьаьн истола тіа яґІаьа воьх хьаьлеаго.

Предложенейн жалобайн кіиъжа іа дукха да цунна баркал яхаьл лаь йоазоьл. «Ерриг официантхашъ цунна тара, из саина хіама еаьр аьнна яьзу парех цхьаьне тіа».

Цу тіа ма-дувшарга, Хабирайна тара хіла а ґІер ахьаьбола официантхашъ, къаьстта по хьехьаг лун бола къонаьбараш. Царех иа Сулеймановна

— Тха Хабира дуьхьал цхьа официантхаьа хинна Іан. Из йолчу общественнийца а я, — аьлар диетмедсестрах Копейкина Тамара Павловнас. — Цхьаьнца а санаторе-курорте ший дола дола общественнийгІулакх ца дакъа ца лоацаш чаккалаьн. Из хІанзалца тха комсомольскин организацен секретарь хинбай.

— Хіанз діаьхьа хоржамашъ хулаш Суженский райсовета депутатаца кандидат оттаевца хана тха болллоца эттара хьаьлца цін аьнцкар Джантаевай, шевар раьза волаш депутатала а хержар. Тешаме, шийна тіаьлдела ґІулакх чаккалаьхьа ґІерташ саг я из, — иштта дуьш цох Копейкинас.

Производственни болх барвал соврІа, Джантаевай кхув ший депутатски лекхарш, хержаргІо чаккаьлн хоарнадле а. Из ґІулакхоьр Мария Алексеевнас «цох цІена болхло» хургьа аьлар Джантаевах. Іаьлат аланзар из.

Балхаца хьаьхашта яьнначу тіехьаІга Хабира официантхалла отгайр. АІта баьвар цунна из болх. Хіаьта по гіулакх ца дезаш хиннаьрг моллаГІа болх ная а баьдар. Уж бар цхьаьна лазарш дола унахой. Кіезнга халахетар хилча а сихен ґІоагІен эгІазболк уж. Хіаьта из дарба хьаьрг новкъа ма-доалий. Из дерриг кхетаде дезар Хабирай. Цо из кхета а дир...

— Йоі, хьаьл уклаза, — аІа, ТІайийжар из цхьан йоккхача саге. — Ер Іа сона деза дуйл дерстъ дар ший да. Ер ший ер. Со дийкка лазар хинна я, ґІийлачунца хувца сона ер, — аьлар цо.

—Хьона дезза тайна лаьхьарг да укх сахьата, хьо ерзи ший. Эхь а да хеташ, хьаьла еаш шоашта дезар, — аьнна, цунна цхьаьхцкара оаркхий а йина, ТІаьнхар Хабира. Сиха юхьера из, хийца дуйх дахьаш. — Ер да хьона Іа маяхкара, ґІоза дуалла Іа, — безаме ела а кьежа, діаьхар из.

— Эдзел долиш, ґІулакхаш йоІ я из. Самукъадоал са из симатъгІа йолчу хіама, — яьхьа дуллар ну йоккхача сагаца цхьаьн истола тіа яґІаьа воьх хьаьлеаго.

Предложенейн жалобайн кіиъжа іа дукха да цунна баркал яхаьл лаь йоазоьл. «Ерриг официантхашъ цунна тара, из саина хіама еаьр аьнна яьзу парех цхьаьне тіа».

Цу тіа ма-дувшарга, Хабирайна тара хіла а ґІер ахьаьбола официантхашъ, къаьстта по хьехьаг лун бола къонаьбараш. Царех иа Сулеймановна

Москва. Лостам тела йийр йола термоядерни синтез яьккхарг, цхьана йоІахье лаьрг-ла низ бола импульсни лазерна установкахан ма-тагІарга хьаьеш лаьтт хіанз дерригача дуйсен йІ. Академик Н. Г. Басов кергг аьттачу СССР Іилмий Академе П. Н. Лебедева цІергІ-ча физически институтера квантова радиофизикан лабораторе чІоагІе дегІаенай лозийча импульсий пухьоь, Неева, Энгельс яьхьа городнашка, хІьлта парка монтаж ю Омске, Кемерове, Уральске.

СУРТА ТІА: тІаьрбІа йола Іилмаш болйо А. Л. Петров 1000 дж низ бола йоккхача фотоиспаьнийн лазера оконечнийн каскада настройка ца ю.

О. КУЗЬМИНА суртаьхьа ТІАЗО фотохроника.

№ 23 Йола «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

КПСС Нохч-Гіалгіай обкома агитацин пропагандан отдела № 23 йолча «Агитатора блокнота» тіа «КПСС ХХУ съезда — дика кийчо» яьхача рубрикина кІаьд кепатеха да предприятеш, колхозаш, совхозаш пхе шера планашъ ч'ннаьнна хьаьлца яьхьаьрзаьрг до та хоамаш.

«Тха ударни - пятилетка» яхаьн я «Тепличный» совхозан керттерчаьнна агрономе А. Ибрагимкин статья. Блокнота тіа иштта кепатеха я КПСС ХХУ съезда даха ма-доагІаьра из-кьаьлхаьр дуьхьо Нохч-Гіалгіайен районашъ, совхозаш ца колхозашца ледаьча социалистически яьхьа хьы-тіа оттаьнь условеш. Хіаьта иштта 1975 — 1976 шера Іан замалаьхь хьаьйай продукци йолккъилтен цунна заготовкаш елгеш аьлаьмкинхкара тіемьа пайсашца, колхозаш, совхозаш, фермашъ (бригаданнь) діайолаьнна республикански социалистически яьхьа условеш, КПСС ХХУ съезда даьн ма-доагІаьра ма-кьаьлхаьра хетаьнь кхийоьла материалашъ.

Газеташ дешарийн терхьмаш тіаоьзргболаш, республике хьаьлъеш латтача керлачу гІіллоиеч йола цифрайн файтайн подборка.

«Оформительхо говзалла за» оьчий шоатъ — иштта яхаьн я, журнала керла раздел. Художникца «оформительхо» рекомендацеш ду «ґІіех бизачча моттигашца чудалхьа» арадолаьчу ньаьхьаьн кийдаьра баьнхьоьнаьш яьхача статьа тіа. Цу тіа юоьшаьн я оформаьен еш хила йІийр йола варианташ.

Цо ваьхьаьшта юкъеьрча темах даьлъа я историческин Іилмий доктора А. Ефремова «Кхоьхьан хіьлбаьра дуьхьало барий маьнераш» яха статьа.

Журнала тіа кепатеха я агитаторан политинформаторан дола новкъа-тІаьла йола материалаш а.

Съездагара съездаг

БІУБЕННА ХЬЕЖ КХОАНЕНГА

СУРТА ТІА: Іилмийн-техникийн ассоциацийн Ленинградерчу ґІоарчо ґІоарчо ґІоарчо

ПИОНЕРИЙ ГІУЛАКХАШ

«Массаза а хийна да» яхача Ерригсюшиз марша итогаш ыйа республика школай пионерси дружинашка. 133 эзар пионеро дакъа лаьцар ду. Марша кертера декъар да «Ковбаргеи ГІоаГІен энанеш белгалбаьхьа», царна совГІаташ тийлар. «Артекен» «Орленкен» бахьа путевкаш тийлар. «Гагадоагіа» тхоьна энанеш ца хилча «Комсомсин яц» аьнна дь лениншки василет яха пионерси сборашца гулъелгІа.

Республикс, вІашагІа а елла, болх беш я 15 «ІІамча тимраьмекаш, ІІилмен техникен еза-рий 6 творчеси объединеиш.

Пионерси дружинай, отрядий баьхьа практикашца чІоагІа ЖкъЭдахьа Іаьмахошца, предприятей, колхозий, совхозий хьалхалаттаршца вІашагІбеттаЛулаг. 1974—1975 дешан шера итогашка хьежача 100 процент дешарах кхетлаг вІашІтехьлаьччхад тер. Гудемесерга № 116 йолча школа, гор. Грознерча №№ 2, 15, 27, 45, 58 йолчаьнна школай пионерси дружинашца.

ХІанз 5 йолаш лецаш 4 эзар пионер, 4 а 5 а йолаш дешаш 25 эзар совГІа дешдеш ба. Дукхахча бераша предметнии техникечи кружокашца деш. Беовий кулгашца кІийчьеш я тайп-тайнера гойтара пособеш. Кхоьл-кхаьа хьаьх хІаьмагІаш, мах кеташ. Традиционни а тиннера ІІадоладеннад дукхха пионерийн школьнашкаи чу а лоцаьнн техникечи творчества республиканский выставкаш елга.

Беррига идейно-политический болх сийлахьчу юбилейна-сийлахь-бокхачча Дай-мехка тІемо ГІа Котаро яьккха 30 шу дагара даха ма-доагІаьра накъаьдахьаш тІаберзабийь бар.

Керттера маршкурт — «Са Дахьс — ССР» — белгалйнер Сийлахь-йоккха Котаро ешьара дерригача халхъо ею хиннача кийчоно.

ІІионерсин организацие областной Совето музей, тІема, революционни, къахьегаьна сийлен республиканскин слете итогаш йийр пионерсин дружинашца баьхьа поискови балха, котбаьнарехьа белгалбаьхьаь, царна совГІаташ тийлар. «Артекен» «Орленкен» бахьа путевкаш тийлар. «Гагадоагіа» тхоьна энанеш ца хилча «Комсомсин яц» аьнна дь лениншки василет яха пионерсин сборашца гулъелгІа.

Республикс, вІашагІа а елла, болх беш я 15 «ІІамча тимраьмекаш, ІІилмен техникен еза-рий 6 творчеси объединеиш.

Пионерсин дружинай, отрядий баьхьа практикашца чІоагІа ЖкъЭдахьа Іаьмахошца, предприятей, колхозий, совхозий хьалхалаттаршца вІашагІбеттаЛулаг. 1974—1975 дешан шера итогашка хьежача 100 процент дешарах кхетлаг вІашІтехьлаьччхад тер. Гудемесерга № 116 йолча школа, гор. Грознерча №№ 2, 15, 27, 45, 58 йолчаьнна школай пионерси дружинашца.

ХІанз 5 йолаш лецаш 4 эзар пионер, 4 а 5 а йолаш дешаш 25 эзар совГІа дешдеш ба. Дукхахча бераша предметнии техникечи кружокашца деш. Беовий кулгашца кІийчьеш я тайп-тайнера гойтара пособеш. Кхоьл-кхаьа хьаьх хІаьмагІаш, мах кеташ. Традиционни а тиннера ІІадоладеннад дукхха пионерийн школьнашкаи чу а лоцаьнн техникечи творчества республиканский выставкаш елга.

Беррига идейно-политический болх сийлахьчу юбилейна-сийлахь-бокхачча Дай-мехка тІемо ГІа Котаро яьккха 30 шу даьнна даха ма-доагІаьра накъаьдахьаш тІаберзабийь бар.

Керттера маршкурт — «Са дакъа лаьцар советан халхъа революционни тІемо, къахьегаьна маттигашка тІоІІа яьха Ерригсюшиз походе.

ТІема ветеранашц, тІем тІа болбаьнарий ІІоаІ лаьцаьнн тІаІІо йоаьхо яьн шоайла яьхха дуьзаденна да. Гер. Гудермесерга № 1 йолча школа. ІІионерсин дружинашца баьхьа поискови балха, котбаьнарехьа белгалбаьхьаь, царна совГІаташ тийлар. «Артекен» «Орленкен» бахьа путевкаш тийлар. «Гагадоагіа» тхоьна энанеш. «Комсомсин яц» аьнна дь лениншки василет яха пионерсин сборашца гулъелгІа.

Республикс, вІашагІа а елла, болх беш я 15 «ІІамча тимраьмекаш, ІІилмен техникен еза-рий 6 творчеси объединеиш.

Пионерсин дружинай, отрядий баьхьа практикашца чІоагІа ЖкъЭдахьа Іаьмахошца, предприятей, колхозий, совхозий хьалхалаттаршца вІашагІбеттаЛулаг. 1974—1975 дешан шера итогашка хьежача 100 процент дешарах кхетлаг вІашІтехьлаьччхад тер. Гудемесерга № 116 йолча школа, гор. Грознерча №№ 2, 15, 27, 45, 58 йолчаьнна школай пионерси дружинашца.

ХІанз 5 йолаш лецаш 4 эзар пионер, 4 а 5 а йолаш дешаш 25 эзар совГІа дешдеш ба. Дукхахча бераша предметнии техникечи кружокашца деш. Беовий кулгашца кІийчьеш я тайп-тайнера гойтара пособеш. Кхоьл-кхаьа хьаьх хІаьмагІаш, мах кеташ. Традиционни а тиннера ІІадоладеннад дукхха пионерийн школьнашкаи чу а лоцаьнн техникечи творчества республиканский выставкаш елга.

Беррига идейно-политический болх сийлахьчу юбилейна-сийлахь-бокхачча Дай-мехка тІемо ГІа Котаро яьккха 30 шу даьнна даха ма-доагІаьра накъаьдахьаш тІаберзабийь бар.

Керттера маршкурт — «Са

Театро премьере хьех

«Романтикаш» яхаш я М. Юьрт Лермонтова цІерагІа республиканский эрсий драматическ театра коллективо кийчьеш ка-да премьера. Из «Сераню ле Бержерак» яха шерра йовзаьнг йолча комедие автора французск эр-драматурга Эдмон Ростана вІаьлъ пьеса я.

Парижа театре оттаййча ца сахьта юьцаьхьахьар «Романтикашца» ца хилийтаьнна. Франце эгара дикагІа болх артисташ бар из довзаьнарш. Из дунен дукхха чу метташка яьккхар, дукхха-ча театрашка оттайар.

Вай Совецки Союзе а мах-сеха ззаьнна оттаьнй из. Цу ІІа бувц вІаьш безабенна Сильвестер Персинен. Цар йоккхий романтически уйлаш я. Ваьзре хуьд цьаьн моллагІа доаьца «Іамаш деза царца, романтическ хьисанс марта вІаьш боьз, баьхь, мар-сесат хиле дан царна.

Ваьхар сахьгаьрг, дог гІоьза, безаме, беламе дуьнаш я из комедие, еша а сцене хьажа а доГІоагІаьш я.

ВІаьш беннача безамах дзлча а лецаьнна кер тохаболийт, дог логаьдолийт цу ІІоьца йийлийр. Эламгача сагех, ЦІена поэзи а хиле, ДІаоттт цар вІаьш ду кхаьмьл.

«Романтикаш» яха спектакль хьажа дог доагІаргдолаш а безаме салоййтаргдолаш а я. Из дика поэзи а тесна тергаьнаш. Б. АБАДИЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

«ПаргІатача дунен» белгалонаш

АККАЧА ЗАКОНЕГІА

Базелерча Швейцарски телеграфни агенстве журналиста Циммермана деазла ЗДОВЗИН ЗЬУРГ МА ОИЙ ЬННА САКХУЬЛА ЯХЬ ЦЬАЬККА ХІАМА ДАЬЬР. ЦУН ВОЛ, БАРХІ ЦУ ДАЬННА МАРКУС, МАССАЗА А САННА КХАЬРЧА ДАЙЬХЬА СПОРТИВНИЙ ШКОЛЕ ВАЬХ ХИННАЬ. ВИСТЕЛЛА СОЬ ЗЬЕЛЛАРА ЗАНЕТЕН—САЙРАЙНА БАРХІ СЛЬХЬАТ ДАЛЛАДІА, ХІЬАТА А ШКОЛА ЛОАЛАХА ЯР, ЦУДУЬЬА ЯНГ-ЦЬХЬЬ УЗИЙТАР ИЗ. ЭТТАРА ТІОЬГІА ЯЬХЬА ХИНА ЧУВЕНАЬЬН КІЬЬЬК. ТХЬО САХЬАТА ИТТ МИНУТИ ЯЬЧА СА А ХЬАЬЬА ДРАЬЬЧА НАННА ШКОЛАНА ЮЬТЕ КІЬЬЬКА ДАТТАЙТА ВЕЛОСИПЕД МАРА ХІАМА КОРАЬЬЬЬЬ, ХІЬЬТА 20 САХЬАТА 30 МИНУТИ ЯЬЧА ИОРГЕН ЦИММЕРМАНА КВАРТИРЕ ТЕЛЕФОН ТЕХАЬ. «МЕЛ ДА ЭЬ ХЬОЬЬ АЬ МИЛЛИОН ФРАНК ТУЛЛЕ?» — АЬННА ХАТТАР А ДЬ ТРУБКА ІЬЬЬЬЬ